

**РЕЦЕНЗИЈА
НА МАГИСТЕРСКИ ТРУД**

**“РЕЗУЛТАТИ ОД ПРИМЕНА НА АДИН ИМПЛАНТИ КАЈ
ПАРЦИЈАЛНИ И ТОТАЛНИ БЕЗЗАБИ ВИЛИЦИ”**

Од д-р Мирлинд Селими

ПРИЈАВЕНА НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 63 од Законот за високо образование (Сл.весник бр.35/08,103/08,26/09,83/09,99/09,115/10,17/11,51/11,123/12,15/13, 24/13, 41/14, 116/14), член 229 од Статусот на Универзитетот и член 40 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Стоматолошкиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот Св.Кирил и Методиј во Скопје (Универзитетски гласник бр.136/09,199/12, 262/13), Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, на предлог на Наставно-научниот колегиум на студиската програма за втор циклус студии, на 19-тата редовна седница одржана на 21.11.2014, едногласно ја донесе одлуката за формирање комисија за оценка на магистерскиот труд под наслов **“Резултати од примена на адин импланти кај парцијални и тотални беззаби вилици”** од д-р Мирлинд Селими во состав:

1. Проф. д-р Билјана Капушевска
2. Проф. д-р Борис Величковски
3. Проф. д-р Алберто Бенедети

Рецензетската комисија по прецизно разгледување на севкупниот материјал до Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Магистерскиот труд под наслов “Резултати од примена на адин импланти кај парцијални и тотални беззаби вилици” од д-р Мирлинд Селими е презентираан на 64 страници поделен во 8 поглавја. Содржината на трудот е збогатена со 21 илустрација, застапена во поедини поглавја, како и 5 табели со 7 графички прикази. Обработениот материјал е поделен во следниве содржини: вовед, литературен преглед, цели на трудот, материјал и метод на работа, резултати, дискусија, заклучок и користена литература. Од формален и суштински аспект магистерскиот труд ги содржи пропозициите за научен труд од ваков вид.

Во поглавјето **ВОВЕД** изнесено на 10 страници, авторот не запознава со историскиот развоток на имплантологијата, како втора по ред најстара дисциплина во стоматологијата, веднаш по оралната хирургија. Презентирани се базични и општоприфатени сознанија за употребата на имплантите во времето на историските цивилизации па се до крајот на XX и почетокот на XXI век, кој период се нарекува како ера на денталните импланти во стоматологијата. Во поглавјето авторот се задржува за биокомпатибилноста на материјалите потребни за изработка на имплантниот систем, дефинирајќи го терминот “имплант”, задржувајќи се на типовите како и категоризирање на неговите карактеристики. Од користената литература за изработка на магистерскиот труд дојдено е до сознание дека имплантите најчесто се изработуваат од титаниум. Биокомпатибилноста на материјалите кои се вградуваат во коскено то ткиво т.е. остеоинтеграцијата, зависи од интеракцијата помеѓу титаниум и калциум-фосфатните соединенија, како и интеракцијата помеѓу титаниум и биополимерите, проследено со динамичноста на врска та помеѓу титаниумот и коската и хидроксиапатитот и коската. Од истражувањата во подрачјето имплант и

коска во корелација со хемиските карактеристики на површината на имплантот значајноста е дека оксидниот слој на титаниумскиот имплант е доста реактивен, а таа реактивност е од големо значење за подобрување на остеоинтеграцијата.

Во второто поглавје, **ЛИТЕРАТУРЕН ПРЕГЛЕД**, авторот се изнесува на 14 страници, задржувајќи се на цитирање на податоци од литературата за историскиот развиток и остеоинтеграција на имплантите. Според М.Е. Ring, Maiggiolo го опишал методот за имплантирање на 18-каратна легура во коската и порцеланска коронка како супраструктура уште во 1809 година. Во поедини литературни податоци има потенцирање дека стерилизацијата и принципите на антисептик-асептик менаџирање на раната, вклучувајќи го експериментот на Бранемарк се од исклучителна важност за остеоинтегративните процеси кај секое коскено ткиво. Хируршките методи и биокомпатибилноста на материјалите претставуваат секојдневно поле на истражување во стоматологијата. Значаен број на автори од странската литература наведуваат дека вградувањето на денталните импланти во горната и долната вилица може да биде на класичен начин или според протоколот на Бранемарк, или пак со имедијантно имплантирање. Steenberghe DV и Ignace Naert, објаснуваат дека абатментот мора да биде заштитен од цвакалните сили за време на периодот на заздравувањето, се со цел да се постигне ефективна коскената остеоинтеграција. Анализирајќи други литературни податоци, авторот се совпаѓа со нив дека реставрирањето на естетиката, мастикаторната функција и психичкото здравје кај пациентите со парцијални и тотални беззаби вилици, сепак ќе зависат од проценката и компарација на маргиналниот губиток на коска, формацијата на пародонталните џебови и стабилноста на имплантите. Според голем број на автори во нивните публикации за Adin имплантите, стандардизираните клинички и радиографски евалуации во однос на губиток на коскено ткиво и успешноста на применетиот рехабилитациски третман, се совпаѓа со тоа што авторот го презентира во понатамошното излагање.

Во **ЦЕЛИ НА ТРУДОТ**, како трето поглавје авторот на концизен начин, поттикнат од современиот концепт во целата стоматолошка пракса, а особено во протетичката рехабилитација на пациенти со имплантен систем, поставени се и целите на овој магистерскиот труд:

- Докажување ефективност од примената на адин имплантите кај пациенти со тотална беззабост;
- Докажување ефективност од примената на адин имплантите кај парцијална беззабост;
- Евалуација на коскено то зараснување по 3 месеци со РТГ снимки;
- Евалуација на коскено то зараснување по 6 месеци со РТГ снимки.

Во следното поглавје, **МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД НА РАБОТА** прикажан е материјалот и методолошкиот пристап за реализација на зацртаната цел. Како материјал за обработка на овој магистерски труд се пациентите кои биле третирани во ПЗУ по максилофацијална хирургија “Др.Мирлинд Селими”. Како испитаници во овој материјал биле селектирани 40 пациенти со парцијална или тотална беззабост во временскиот интервал Јануари 2009 - Декември 2013. При клиничкиот преглед кај сите пациенти се земени анамнестички податоци како задолжителна фаза за секој пациент. Во понатамошното згрижување на пациентите даден е акцент во употребата на Адин имплантите, кои по својот состав се составени од ендосеален дел на имплантот и покривно капаче (cover screw). По поставувањето на дијагнозата, пациентот подлегувал на хируршка постапка. Хируршката процедура со овие импланти спроведувана е со соодветен хируршки сет кој е дизајниран од страна на производителот на самите импланти, а задолжително следени се и упатствата од страна на самиот производител. Понатамошната постапка е изведувана со помош на сетот кој бил составен од трансфер, аналог, гингивал формер и абатмен. По завршување на хируршката постапка односно поставување на имплантите кај парцијално и тотално беззабите вилицы, период кој се смета за успешна остеоинтеграција била првата РТГ контролна снимка со цел да се следи состојбата на имплантите и состојбата на

коската. По задоволителните отчитувања на РТГ снимката се пристапувало кон протетичка реконструкција.

Во поглавјето **РЕЗУЛТАТИ** добиените резултати се анализирани, толкувани и презентирани на 6 страници во 5 табели со 7 графички прикази. Во испитуваната група на пациенти со парцијална и тотална беззабост, каде што имало 40 пациенти од кои 24 или 65% биле пациенти од машкиот пол, а преостанатите 16 или 35 % пациенти од женскиот пол. Кај сите пациенти по направената контрола по 6 месеци од вградувањето на имплантите, авторот добил резултати за состојбата на имплантите, каква им била стабилноста, во која состојба биле меките ткива околу имплантите и каква била остеоинтеграцијата на самата коска околу имплантот кој што е инсериран во неа.

Во резултатите има увид дека десет пациенти со тотална беззабост во едната или двете вилицы им е извршено имплантирање со Адин импланти. Од тие 10 пациенти, 6 се пациенти од машки пол, а 4 се пациенти од женски пол. На контролата која кај сите пациенти била извршена во период од 3 месеци по поставувањето на имплантите истотака е утврдено нема никаков проблем во пределот на имплантите во поглед на самата остеоинтеграција, како и нивната стабилност во коската и ткивото околу имплантот.

На прегледот на пациентите, со визуелизација на контролната РТГ снимка по 6 месеци кај пациентите евидентно е дека кај 3 пациенти постоела одлична остеоинтеграција без никакво губење на коската, а кај преостанатите 7 пациенти минимално губење на коска околу самиот имплант во длабочина од околу 0.2-0.3мм. Само кај еден пациент е забележана поголема ресорпција на коската до длабочина од преку 0.6мм.

Врз база на добиените резултати од страна на авторот, по направената статистика статистички е докажано дека Адин имплантите покажуваат сигнификантен процент на прифаќање од страна на реципиентите.

ДИСКУСИЈАТА содржи 16 страници. Во почетокот на дискусијата, авторот врз база на своите испитувања дава сознанија за класификацијата на коскената структура, состав, густина и волумен на D1, D2, D3, D4; како и класификација на Адин имплантниот систем. Дава дискусија за индикациите, предностите и недостатоците од предвидениот имплантен систем за работа (Адин имплантен систем), како и конекцијата која се создава кај OsseoFix и АВ / АЕ (Alumina Oxide Blasted / Acid Etched) површина. Во понатамошната дискусија е даден акцент за презентираниите анализи и коментари од добиените резултати. Потоа авторот успешно прави споредба со наодите на авторите од цитираната литературна база на податоци, задаржувајќи се на проблемот за биомеханичката фиксација и коскена формација.

Во поглавјето **ЗАКЛУЧОЦИ**, врз основа на добиените резултати од испитувањата, авторот ги изведува заклучоците од клиничката студија. Според тоа авторот заклучил дека:

- Адин имплантите употребени кај пациентите со тотална беззабост даваат одлична можност пациентите да не ги користат повеќе мобилните тотални протези;
- Истите покажуваат задоволителна остеоинтеграција со коскената структура која дава стабилност со незначителен минимален процент на ресорпција на коскениот ткиво околу самиот имплант;
- Кај пациентите со парцијална беззабост употребата на Адин имплантите овозможува заштеда на околните забни структури, адекватна употреба на целокупниот систем во однос на должина, ширина, избор на абатмени со прав и различен степен на косина;
- Од извршената контрола по 3 месеци кај сите пациенти, на контролните РТГ снимки нема знаци на ресорпција на коска околу самиот имплант, ниту пак клинички знаци на мобилност на имплантите со инфламаторна реакција на маргиналната гингива;

- Интересен заклучок е дека пациентите со парцијална беззабост, со контролна РТГ снимка по 6 месеци дури кај 21 пациент постои задоволителна остеоинтеграција без губиток на коска, без појава на пародонтални џебови и без појава на инфламирана маргинална гингива;
- Заклучокот до губење на коска во просек од 0.2мм кое што е регистрирано кај 12 пациенти со еднаква полова дистрибуција може да послужи како понатамошен патоказ;
- Интересен е и изведениот заклучок дека кај 3 пациенти не се евидентирани клинички и радиолошки знаци кои би укажале на губење на коска околу самиот имплант;
- Кај 6 пациенти е регистрирано губењето на коска од 0.2-0.3мм, а 1 пациент губење на коска во длабочина од 0.6мм.

Поглавјето **КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА** содржи 40 цитирани и пред се странски автори. Тоа зборува дека кандидатот пред да пристапи кон изработка на овој магистерски труд детално ја проучил литературата од оваа област. Од претходно кажаното следи актуелноста од темата.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

По доставувањето и сеопфатната анализа на магистерскиот труд под наслов “Резултати од примена на адин импланти кај парцијални и тотални беззаби вилици” од д-р Мирлинд Селими, рецензентската комисија заклучи дека трудот идејно, содржински и како готова изработка, ги исполнува сите потребни суштински и формални критериуми за научен труд од ваков тип.

Идејата и пристапот во реализирањето на трудот, започнувајќи од целите, резултатите, дискусијата и јасните заклучоци покажува дека авторот освен барањата за изработка на научно-истражувачки труд дава и значаен придонес во афирмацијата на имплантолошко-протетичката рехабилитација кај пациентите со парцијална и тотална беззабост со примена на Адин имплантите.

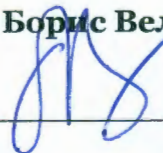
Имајќи предвид за подготвеноста на кандидатот во изработување на самостоен магистерски труд, комисијата им предлага на членовите на Наставно-научниот совет да го прифатат позитивниот рецензентски извештај и да му овозможат на кандидатот понатамошен тек за одбрана.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1.Проф.д-р. Билјана Капушевска

2.Проф.д-р. Борис Величковски

3. Проф.д-р. Алберто Бенедети

